

รายงานการตรวจสอบสิทธิมนุษยชน อย่างรอบด้าน (Human Rights Due Diligence: HRDD) ของกรมราชทัณฑ์

การตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (Human Rights Due Diligence: HRDD) ของกรมราชทัณฑ์

กรมราชทัณฑ์ได้ดำเนินการจัดทำกระบวนการตรวจสอบด้านสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน โดยอ้างอิงตามแนวทางหลักการของ UN Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGPs) เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการประเมินความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชนของกรมราชทัณฑ์ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. การประกาศนโยบาย/จัดทำนโยบายเคารพสิทธิมนุษยชนของหน่วยงาน

main.correct.go.th

เวลาทำการ จันทร์-ศุกร์ เวลา 8.30 น. - 16.30 น.

ขนาดตัวอักษร: ก ก การแสดงผล: C C C

กรมราชทัณฑ์
Department of Corrections

หน้าแรก คณะกรรมการราชทัณฑ์ เกี่ยวกับกรมราชทัณฑ์ ข่าวและประกาศ เอกสารเผยแพร่ หน้างานภายใน คู่มือปฏิบัติงาน ติดต่อเรา

13 มี.ค. 2026... กรมราชทัณฑ์ได้ตระหนักและให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน...

13 มี.ค. 2026... กรมราชทัณฑ์ ร่วมวันสถาปนากรมคุมประพฤติ ครบรอบ 34 ปี 13 มีนาคม 2026 11:39 น.

12 มี.ค. 2026... "อธิบดีกรมราชทัณฑ์ เป็นประธานในพิธีปิดงาน ASEAN Regional Correctional Conference (ARCC) ครั้งที่ 3 ณ โรงแรมมารวยการ์ตูน กรุงเทพมหานคร" 12 มีนาคม 2026 19:47 น.

เข้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์สวัสดิการ มีอะไรให้ช่วยในชมรม

ประชาสัมพันธ์ กรมราชทัณฑ์

แนะนำตัว

เผยแพร่ข่าวสารของกรมราชทัณฑ์

เพจ · หน่วยงานราชการ

77 ต.สวนใหญ่, Nonthaburi, Thailand, Nonthaburi

02 967 2222

saraban@doc.mail.go.th

correct.go.th

เปิดอยู่ในขณะนี้

ประชาสัมพันธ์ กรมราชทัณฑ์ 6 นาที

กรมราชทัณฑ์ได้ตระหนักและให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน กรมราชทัณฑ์ โดย พันตำรวจโท ประวุธ วงศ์สีนิล อธิบดีกรมราชทัณฑ์ จึงขอ ประกาศแถลงนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนของกรมราชทัณฑ์ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับในสังกัดกรมราชทัณฑ์รับทราบและยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติ รวมถึงประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนผู้มาติดต่อราชการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับทราบ

แถลงนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนของกรมราชทัณฑ์

กรมราชทัณฑ์มีหน้าที่คุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาชนผู้ตกทุกข์ได้ยากตามรัฐธรรมนูญ และพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน กรมราชทัณฑ์ โดย พันตำรวจโท ประวุธ วงศ์สีนิล อธิบดีกรมราชทัณฑ์ ได้ตระหนักและให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน กรมราชทัณฑ์ โดย พันตำรวจโท ประวุธ วงศ์สีนิล อธิบดีกรมราชทัณฑ์ จึงขอ ประกาศแถลงนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนของกรมราชทัณฑ์ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับในสังกัดกรมราชทัณฑ์รับทราบและยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติ รวมถึงประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนผู้มาติดต่อราชการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับทราบ

รูปภาพ ดูรูปภาพทั้งหมด

7 1 5

2. กำหนดขอบเขตและความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชน (Scoping and Identify Human Rights Risks)

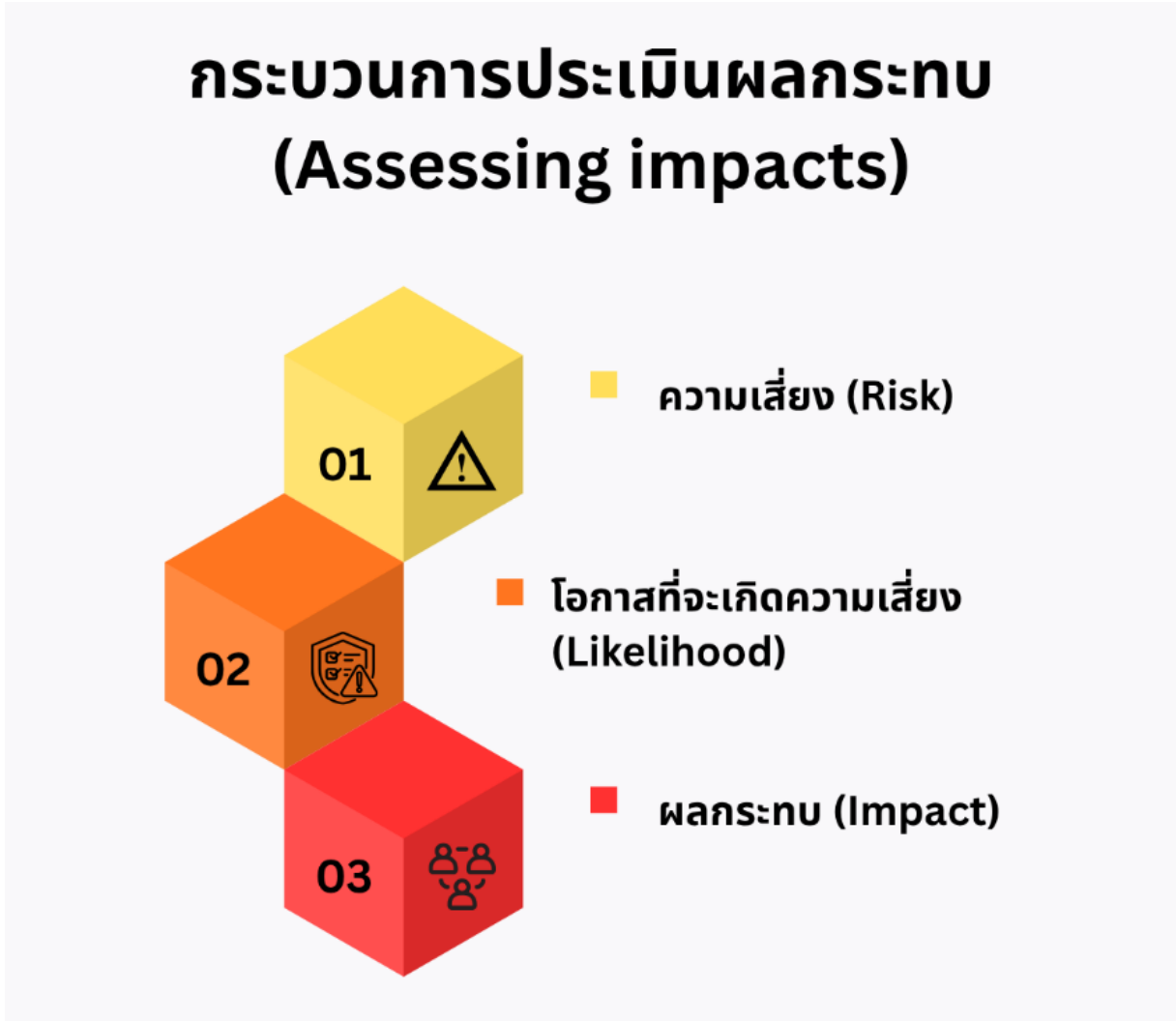
กรมราชทัณฑ์ได้วิเคราะห์และกำหนดประเด็นความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชน ที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามภารกิจและกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ขอบเขตการละเมิดสิทธิมนุษยชน	ประเด็นความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชน
รายด้าน	
1. สิทธิมนุษยชนด้านการเมืองการปกครอง	ผู้ต้องขังที่ยังอยู่ระหว่างการพิจารณาคดีอาจสูญเสียสิทธิในการเลือกตั้งหรือการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยไม่จำเป็น นอกจากนี้ ผู้ต้องขังอาจมีข้อจำกัดในการใช้สิทธิร้องเรียนด้านสภาพความเป็นอยู่หรือการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมต่อหน่วยงานอิสระภายนอก
2. สิทธิมนุษยชนด้านกระบวนการยุติธรรม	ผู้ต้องขังอาจขาดโอกาสในการเข้าถึงทนายความอย่างเป็นส่วนตัวและเพียงพอ ขาดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิการขอประกันตัว สิทธิการขอพระราชทานอภัยโทษ หรือหลักเกณฑ์การขอพักการลงโทษ รวมถึงผู้ต้องขังอาจไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารความคืบหน้าของคดีตนเองอย่างครบถ้วน
3. สิทธิมนุษยชนด้านการศึกษา	ผู้ต้องขังอาจไม่สามารถเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐาน การฝึกวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบันได้อย่างเท่าเทียมและทั่วถึง ซึ่งส่งผลกระทบต่อทักษะการนำไปประกอบอาชีพหลังพ้นโทษ
รายกลุ่ม	
4. สิทธิมนุษยชนกลุ่มผู้เสียหายและเหยื่อของกระบวนการยุติธรรม	ผู้ต้องขังที่ตกเป็นเหยื่อของการใช้ความรุนแรง การทำร้ายร่างกาย หรือการข่มขู่ ทั้งจากเจ้าหน้าที่หรือจากผู้ต้องขังด้วยกันเอง อาจไม่กล้าเข้าสู่กระบวนการร้องเรียนเนื่องจากเกรงกลัวความไม่ปลอดภัยและขาดมาตรการคุ้มครองพยานที่มีประสิทธิภาพ
5. สิทธิมนุษยชนกลุ่มเด็กและสตรี	ผู้ต้องขังหญิงอาจขาดแคลนของใช้จำเป็นสำหรับสตรี เช่น ผ้าอนามัย ชุดชั้นใน และผ้าละหมาดสำหรับผู้ต้องขังหญิงชาวมุสลิม ผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์อาจไม่ได้รับการดูแลด้านโภชนาการและการฝากครรภ์ที่เหมาะสม รวมถึงเด็กติดผู้ต้องขังอาจมีพัฒนาการล่าช้าเนื่องจากสภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวย
6. สิทธิมนุษยชนกลุ่มผู้สูงอายุ	สภาพแวดล้อมและโครงสร้างพื้นฐานของเรือนจำ/ทัณฑสถานอาจไม่เอื้อต่อความปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุ อาจเสี่ยงต่อการพลัดตกหกล้ม รวมถึงการเข้าถึงการดูแลรักษาโรคเรื้อรัง โรคเฉพาะทาง

ขอบเขตการละเมิดสิทธิมนุษยชน	ประเด็นความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชน
	และการดูแลแบบประคับประคอง (Palliative Care) อาจทำได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ
7. สิทธิมนุษยชนกลุ่มผู้เสพยาเสพติด	ผู้ต้องขังที่มีอาการติดยาเสพติดอาจประสบปัญหาอาการขาดยา (Withdrawal Symptoms) ในช่วงแรกรับ โดยไม่ได้รับการบำบัดทางการแพทย์ที่ทันทั่วถึง และโปรแกรมการฟื้นฟูฯ อาจไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหารายบุคคล
8. สิทธิมนุษยชนกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ+)	ผู้ต้องขังกลุ่มความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ+) อาจเผชิญการถูกเลือกปฏิบัติ การบูลลี่ (Bullying) และการล่วงละเมิดทางเพศ รวมถึงความเสี่ยงในการจัดแดนคุมขังและการถูกตรวจค้นร่างกาย ด้วยวิธีที่ไม่เหมาะสมกับเพศสภาพและขาดความเคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
9. สิทธิมนุษยชนกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียนและกลุ่มชาติพันธุ์	อุปสรรคด้านภาษาอาจทำให้ผู้ต้องขังกลุ่มชาติพันธุ์ไม่เข้าใจกฎระเบียบของเรือนจำ/ทัณฑสถาน และสิทธิทางกฎหมาย รวมถึงผู้ที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน อาจถูกตัดสิทธิในการรับสวัสดิการการรักษาพยาบาลขั้นพื้นฐานบางประการ
10. สิทธิมนุษยชนกลุ่มคนพิการ	ขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมสำหรับคนพิการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เช่น ทางลาด ห้องน้ำสำหรับคนพิการ รวมถึงผู้ต้องขังที่พิการทางการได้ยินและการมองเห็นอาจพบปัญหาเรื่องการสื่อสาร และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ยาก
11. สิทธิมนุษยชนกลุ่มผู้ต้องหา ผู้ต้องขัง และผู้พ้นโทษ	ปัญหาข้อจำกัดในพื้นที่และความแออัดในของเรือนจำ/ทัณฑสถาน ส่งผลกระทบต่อสุขอนามัยของผู้ต้องขัง การแพร่ระบาดของโรคระบาด ปัญหาการถูกละเลยด้านการแพทย์ นอกจากนี้ ผู้พ้นโทษมักเผชิญกับการถูกตีตราจากสังคม (Stigma) และการถูกปฏิเสธการจ้างงานเมื่อถูกตรวจสอบประวัติอาชญากรรม
12. สิทธิมนุษยชนกลุ่มผู้ป่วยเอดส์ ผู้ที่อยู่ร่วมกับ HIV และผู้ป่วยจิตเวช	ความเสี่ยงในการถูกเปิดเผยข้อมูลทางการแพทย์ การได้รับยาต้านไวรัส (ARV) และยารักษาอาการจิตเวชไม่ต่อเนื่อง รวมถึง ความเสี่ยงในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่มีแนวโน้มทำร้ายตนเองหรือฆ่าตัวตายในเรือนจำ/ทัณฑสถาน

3. กระบวนการประเมินผลกระทบ (Assessing Impacts)

กระบวนการประเมินผลกระทบ (Assessing Impacts) ระดับความสำคัญของประเด็นด้านสิทธิมนุษยชน โดยพิจารณาจากผลกระทบความเสี่ยง (Impact) และโอกาสในการเกิดความเสี่ยง (Likelihood) ของประเด็นด้านสิทธิมนุษยชน โดยมีหลักเกณฑ์การประเมินดังต่อไปนี้

การประเมินความเสี่ยง จะใช้เกณฑ์การพิจารณาจาก 2 ปัจจัย คือ ด้านโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) จากความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงหรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ และผลกระทบจากความเสี่ยง (Impact) เพื่อกำหนดระดับความเสี่ยง (Level of Risk) ซึ่งกำหนดการให้คะแนน ทั้ง 2 ปัจจัย ดังนี้

โอกาสในการเกิดความเสี่ยง (Likelihood)

ระดับ	ความหมาย	คำอธิบาย
1	สูงมาก	โอกาสในการเกิดความเสี่ยงในการละเมิดสิทธิมนุษยชนสูงมาก
2	สูง	โอกาสในการเกิดความเสี่ยงในการละเมิดสิทธิมนุษยชนสูง
3	ปานกลาง	โอกาสในการเกิดความเสี่ยงในการละเมิดสิทธิมนุษยชนปานกลาง
4	ต่ำ	โอกาสในการเกิดความเสี่ยงในการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่ำ
5	ต่ำมาก	โอกาสในการเกิดความเสี่ยงในการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่ำมาก

ผลกระทบจากความเสียหาย (Impact)

ระดับ	ความหมาย	คำอธิบาย
1	สูงมาก	ผลกระทบส่งผล 5 ด้าน
2	สูง	ผลกระทบส่งผล 4 ด้าน
3	ปานกลาง	ผลกระทบส่งผล 3 ด้าน
4	ต่ำ	ผลกระทบส่งผล 2 ด้าน
5	ต่ำมาก	ผลกระทบส่งผล 1 ด้าน

ด้าน	ผู้ได้รับผลกระทบ	คำอธิบาย
1	ระดับหน่วยงาน	ความเสียหายที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อระดับหน่วยงานเพียงแห่งเดียว
2	ระดับกรม	ความเสียหายที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อวงกว้างระดับกรม
3	หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	ความเสียหายที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เช่น ตำรวจ อัยการ ศาล
4	ผู้ต้องขัง	ความเสียหายที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อผู้ต้องขัง
5	บุคลากร/ผู้รับบริการ/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ความเสียหายที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อบุคลากร/ผู้รับบริการ/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

4. วิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชน (Risk Matrix) ของกรมราชทัณฑ์

ค่าความเสี่ยงรวม : Risk Score ได้จากการนำระดับโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) X ระดับผลกระทบ (Impact)

ระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)

โอกาส \ ผลกระทบ	1 (ต่ำมาก)	2 (ต่ำ)	3 (ปานกลาง)	4 (สูง)	5 (สูงมาก)
5 (สูงมาก)	5X1 = 5 ปานกลาง	5X2 = 10 สูง	5X3 = 15 สูงมาก	5X4 = 20 สูงมาก	5X5 = 25 สูงมาก
4 (สูง)	4X1 = 4 ต่ำ	4X2 = 8 ปานกลาง	4X3 = 12 สูง	4X4 = 16 สูงมาก	4X5 = 20 สูงมาก
3 (ปานกลาง)	3X1 = 3 ต่ำ	3X2 = 6 ปานกลาง	3X3 = 9 ปานกลาง	3X4 = 12 สูงมาก	3X5 = 15 สูงมาก
2 (ต่ำ)	2X1 = 2 ต่ำ	2X2 = 4 ต่ำ	2X3 = 6 ปานกลาง	2X4 = 8 ปานกลาง	2X5 = 10 ปานกลาง
1 (ต่ำมาก)	1X1 = 1 ต่ำมาก	1X2 = 2 ต่ำ	1X3 = 3 ต่ำ	1X4 = 4 ต่ำ	1X5 = 5 ปานกลาง

ระดับความเสี่ยงที่ต้องมีมาตรการควบคุม ระดับความเสี่ยง 15 - 25 คะแนน	ระดับความเสี่ยงที่ต้องมีมาตรการควบคุม ระดับความเสี่ยง 10 - 14 คะแนน	ระดับความเสี่ยงยอมรับได้ - เฝ้าระวัง ระดับความเสี่ยง 5 - 9 คะแนน	ระดับความเสี่ยงยอมรับได้ ระดับความเสี่ยง 1 - 4 คะแนน
--	--	---	---

หมายเหตุ : ขอบเขตระดับความรุนแรงของปัจจัยความเสี่ยงที่หน่วยงานยอมรับได้ในระดับต่ำ - ปานกลาง คะแนน 1 - 9 (สีเขียว - สีเหลือง)

5. วิเคราะห์ประเด็นความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชนของกรมราชทัณฑ์

ประเด็นที่อาจละเมิดสิทธิมนุษยชน	ผู้ได้รับผลกระทบ	ประเมินระดับความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยง	ความเชื่อมโยงกับแผนสิทธิมนุษยชน
		โอกาสเกิด	ผลกระทบ		
1. ผู้ต้องขังที่ยังอยู่ระหว่างการพิจารณาคดีอาจสูญเสียสิทธิในการเลือกตั้งหรือการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยไม่จำเป็น นอกจากนี้ ผู้ต้องขังอาจมีข้อจำกัดในการใช้สิทธิร้องเรียนสภาพความเป็นอยู่หรือการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมต่อหน่วยงานอิสระภายนอก	4. ผู้ต้องขัง	ปานกลาง	1 ด้าน	ต่ำ	ด้านการเมือง การปกครอง
2. ผู้ต้องขังอาจขาดโอกาสในการเข้าถึงทนายความอย่างเป็นทางการเป็นส่วนตัวและเพียงพอ ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิ การขอประกันตัว สิทธิการขอพระราชทานอภัยโทษ หรือหลักเกณฑ์การขอพักการลงโทษ รวมถึงผู้ต้องขังอาจไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารความคืบหน้าของคดีตนเองอย่างครบถ้วน	3. หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม 4. ผู้ต้องขัง	ต่ำมาก	2 ด้าน	ต่ำ	ด้านกระบวนการยุติธรรม
3. ผู้ต้องขังอาจไม่สามารถเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐาน การฝึกวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบันได้อย่างเท่าเทียมและทั่วถึงซึ่งส่งผลกระทบต่อทักษะการนำไปประกอบอาชีพหลังพ้นโทษ	4. ผู้ต้องขัง 5. บุคลากร/ผู้รับบริการ/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ต่ำมาก	2 ด้าน	ต่ำ	ด้านการศึกษา
4. ผู้ต้องขังที่ตกเป็นเหยื่อของการใช้ความรุนแรง การทำร้ายร่างกาย หรือการข่มขู่ ทั้งจากเจ้าหน้าที่หรือจากผู้ต้องขังด้วยกันเอง อาจไม่กล้าเข้าสู่กระบวนการร้องเรียนเนื่องจากเกรงกลัวความไม่ปลอดภัยและขาดมาตรการคุ้มครองพยานที่มีประสิทธิภาพ	1. ระดับหน่วยงาน 4. ผู้ต้องขัง	ต่ำ	2 ด้าน	ต่ำ	กลุ่มผู้เสียหายและเหยื่อ
5. ผู้ต้องขังหญิงอาจขาดแคลนของใช้จำเป็นสำหรับสตรี เช่น ผ้าอนามัย ชุดชั้นใน และผ้าละหมาดสำหรับผู้ต้องขังหญิงชาวมุสลิม ผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์อาจไม่ได้รับการดูแลด้านโภชนาการและการฝากครรภ์ที่เหมาะสม รวมถึงเด็กติดผู้ต้องขังอาจมีพัฒนาการล่าช้าเนื่องจากสภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวย	4. ผู้ต้องขัง	ปานกลาง	1 ด้าน	ต่ำ	กลุ่มเด็กและสตรี
6. สภาพแวดล้อมและโครงสร้างพื้นฐานของเรือนจำ/ทัณฑสถาน อาจไม่เอื้อต่อความปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุ อาจเสี่ยงต่อการพลัดตกหกล้ม รวมถึง การเข้าถึงการดูแล	4. ผู้ต้องขัง	ต่ำ	1 ด้าน	ต่ำ	กลุ่มผู้สูงอายุ

ประเด็นที่อาจละเมิดสิทธิมนุษยชน	ผู้ได้รับผลกระทบ	ประเมินระดับความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยง	ความเชื่อมโยงกับแผนสิทธิมนุษยชน
		โอกาสเกิด	ผลกระทบ		
รักษาโรคเรื้อรัง โรคเฉพาะทาง และการดูแลแบบประคับประคอง (Palliative Care) อาจทำได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ					
7. ผู้ต้องขังที่มีอาการติดยาเสพติด อาจประสบปัญหาอาการขาดยา (Withdrawal Symptoms) ในช่วงแรกรับ โดยไม่ได้รับการบำบัดทางการแพทย์ ที่ทันท่วงที และโปรแกรมการฟื้นฟู อาจไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหารายบุคคล	1. ระดับหน่วยงาน 4. ผู้ต้องขัง	ต่ำ	2 ด้าน	ต่ำ	กลุ่มผู้เสพยาเสพติด
8. ผู้ต้องขังกลุ่มความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ+) อาจเผชิญการเลือกปฏิบัติ การบูลลี่ (Bullying) และการล่วงละเมิดทางเพศ รวมถึง ความเสี่ยงในการจัดแดนคุมขังและการถูกตรวจค้นร่างกายด้วยวิธีที่ไม่เหมาะสมกับเพศสภาพและขาดความเคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	4. ผู้ต้องขัง	สูง	1 ด้าน	ต่ำ	กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ+)
9. อุปสรรคด้านภาษาอาจทำให้ผู้ต้องขังกลุ่มชาติพันธุ์ไม่เข้าใจกฎระเบียบของเรือนจำ หรือสิทธิทางกฎหมายของตนเอง รวมถึง ผู้ที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนอาจถูกตัดสิทธิในการรับสวัสดิการการรักษาพยาบาลขั้นพื้นฐานบางประการ	4. ผู้ต้องขัง	สูง	1 ด้าน	ต่ำ	กลุ่มบุคคลที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียนและกลุ่มชาติพันธุ์
10. ขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมสำหรับคนพิการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เช่น ทางลาด ห้องน้ำสำหรับคนพิการ รวมถึง ผู้ต้องขังที่พิการทางการได้ยินและการมองเห็นอาจพบปัญหาเรื่องการสื่อสาร และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ยาก	4. ผู้ต้องขัง	สูง	1 ด้าน	ต่ำ	กลุ่มคนพิการ
11. ปัญหาข้อจำกัดในพื้นที่และความแออัดในของเรือนจำ/ทัณฑสถาน ส่งผลกระทบต่อสุขอนามัยของผู้ต้องขัง การแพร่ระบาดของโรคระบาด ปัญหาการถูกละเลยด้านการแพทย์ นอกจากนี้ ผู้พันโทษมักเผชิญกับการถูกตีตราจากสังคม (Stigma) และการถูกปฏิเสธการจ้างงานเมื่อถูกตรวจสอบพบประวัติอาชญากรรม	2. ระดับกรม 4. ผู้ต้องขัง 5. บุคลากร/ผู้รับบริการ/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	สูงมาก	3 ด้าน	สูงมาก	กลุ่มผู้ต้องหา ผู้ต้องขัง และผู้พันโทษ
12. ความเสี่ยงในการถูกเปิดเผยข้อมูลทางการแพทย์ การได้รับยาต้านไวรัส (ARV) และยารักษาอาการจิตเวชไม่ต่อเนื่อง รวมถึงความเสี่ยงในการดูแลผู้ป่วยจิตเวช	1. ระดับหน่วยงาน 4. ผู้ต้องขัง	ปานกลาง	2 ด้าน	ปานกลาง	กลุ่มผู้ป่วยเอดส์ ผู้ที่อยู่ร่วมกับเชื้อ HIV

ประเด็นที่อาจละเมิดสิทธิมนุษยชน	ผู้ได้รับผลกระทบ	ประเมินระดับความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยง	ความเชื่อมโยงกับแผนสิทธิมนุษยชน
		โอกาสเกิด	ผลกระทบ		
ที่มีแนวโน้มทำร้ายตนเองหรือฆ่าตัวตายในเรือนจำ/ทัณฑสถาน					และผู้ป่วยจิตเวช

6. แนวทาง/มาตรการแก้ไขเยียวยาผลกระทบการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ประเด็นที่อาจละเมิดสิทธิมนุษยชน	ระดับความเสี่ยง	แนวทาง/มาตรการแก้ไขเยียวยาผลกระทบการละเมิดสิทธิมนุษยชน
สิทธิมนุษยชนด้านการเมืองการปกครอง		
1. ผู้ต้องขังที่ยังอยู่ระหว่างการพิจารณาคดีอาจสูญเสียสิทธิในการเลือกตั้งหรือการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยไม่จำเป็น นอกจากนี้ผู้ต้องขังอาจมีข้อจำกัดในการใช้สิทธิร้องเรียนสภาพความเป็นอยู่หรือการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมต่อหน่วยงานอิสระภายนอก	ต่ำ	<ol style="list-style-type: none"> จัดให้มีกล่องรับเรื่องราวร้องทุกข์ที่เข้าถึงง่ายและปกปิดข้อมูลเป็นความลับ เพื่อส่งตรงถึงผู้บัญชาการเรือนจำหรือหน่วยงานอิสระภายนอก เช่น ผู้ตรวจการแผ่นดิน/ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ/ ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ของรัฐบาล ตู้ ปณ. 1111 อำนวยความสะดวกด้านข้อมูลข่าวสารและสิทธิทางกฎหมายสำหรับผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดีอย่างทั่วถึงและสามารถเข้าถึงได้ง่าย กรมราชทัณฑ์ได้มีการศึกษา เรื่อง “การพัฒนามาตรการการเลือกตั้งสำหรับผู้ต้องขัง”
สิทธิมนุษยชนด้านกระบวนการยุติธรรม		
2. ผู้ต้องขังอาจขาดโอกาสในการเข้าถึงทนายความอย่างเป็นทางการเป็นส่วนตัวและเพียงพอขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิการขอประกันตัว สิทธิการขอพระราชทานอภัยโทษ หรือหลักเกณฑ์การขอพักการลงโทษ รวมถึงผู้ต้องขังอาจไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารความคืบหน้าของคดีตนเองอย่างครบถ้วน	ต่ำ	<ol style="list-style-type: none"> จัดเตรียมพื้นที่และห้องปรึกษาทนายความที่มีความเป็นส่วนตัวและเพียงพอต่อความต้องการของผู้ต้องขัง ทำบันทึกข้อตกลง (MOU) ร่วมกับสหภาพทนายความเพื่อจัดตั้งคลินิกกฎหมายในเรือนจำ/ทัณฑสถาน จัดทำคู่มือและสื่อประชาสัมพันธ์ อธิบายสิทธิขั้นพื้นฐาน/ขั้นตอนการขอประกันตัว สิทธิการขอพระราชทานอภัยโทษเป็นรายบุคคล และหลักเกณฑ์การพักการลงโทษให้ผู้ต้องขังแรกรับทุกคนรับทราบ มีการกำหนดระยะเวลาและขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านทัณฑปฏิบัติ เช่น การพักการลงโทษ การเลื่อนชั้นการขอพระราชทานอภัยโทษเป็นรายบุคคล
สิทธิมนุษยชนด้านการศึกษา		
3. ผู้ต้องขังอาจไม่สามารถเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานการฝึกวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบันได้อย่างเท่าเทียมและทั่วถึงซึ่งส่งผลกระทบต่อทักษะการนำไปประกอบอาชีพหลังพ้นโทษ	ต่ำ	<ol style="list-style-type: none"> ประสานความร่วมมือกับกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (Equitable Education Fund: EEF) เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนา รูปแบบการจัดการศึกษาให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำ นำรายวิชาที่ผู้ต้องขังได้รับการศึกษาอบรมระหว่างต้องโทษมาเทียบโอนหน่วยกิตกับรายวิชาเลือกของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.) ประสานความร่วมมือหน่วยงานด้านการศึกษาในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ครอบคลุมผู้ต้องขังที่ต้องการวุฒิการศึกษา

ประเด็นที่อาจละเมิดสิทธิมนุษยชน	ระดับความเสี่ยง	แนวทาง/มาตรการแก้ไขเยียวยาผลกระทบการละเมิดสิทธิมนุษยชน
		4. ปรับปรุงหลักสูตรการฝึกวิชาชีพให้ทันสมัยและตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน เช่น ทักษะดิจิทัล เบื้องต้น/งานช่างสมัยใหม่/เกษตรอินทรีย์/งานขาย และการตลาดในยุคดิจิทัล 5. จัดทำใบรับรองการผ่านการฝึกอบรมที่ไม่ระบุแหล่งที่มาจากรีเจนจำ/ทัศนสถานเพื่อลดการตีตราและเพิ่มโอกาสในการสมัครงาน
สิทธิมนุษยชนกลุ่มผู้เสียหายและเหยื่อของกระบวนการยุติธรรม		
4. ผู้ต้องขังที่ตกเป็นเหยื่อของการใช้ความรุนแรง การทำร้ายร่างกาย หรือการข่มขู่ ทั้งจากเจ้าหน้าที่หรือจากผู้ต้องขังด้วยกันเอง อาจไม่กล้าเข้าสู่กระบวนการร้องเรียน เนื่องจากเกรงกลัวความไม่ปลอดภัยและขาดมาตรการคุ้มครองพยานที่มีประสิทธิภาพ	ต่ำ	1. กำหนดมาตรการคุ้มครองพยานภายในเรือนจำอย่างรัดกุมมีประสิทธิภาพ โดยการแยกแดนหรือแยกคุมขังผู้เสียหายออกจากคู่กรณีทันทีที่ได้รับแจ้ง 2. มีบทลงโทษทางวินัยที่เด็ดขาดและทันทั่วทั้งสำหรับเจ้าหน้าที่หรือผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมใช้ความรุนแรง 3. จัดให้มีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ให้คำปรึกษาและเยียวยาจิตใจผู้เสียหาย
สิทธิมนุษยชนกลุ่มเด็กและสตรี		
5. ผู้ต้องขังหญิงอาจขาดแคลนของใช้จำเป็นสำหรับสตรี เช่น ผ้าอนามัย ชุดชั้นใน และผ้าละหมาดสำหรับผู้ต้องขังหญิงชาวมุสลิม ผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์ อาจไม่ได้รับการดูแลด้านโภชนาการ และการฝากครรภ์ที่เหมาะสม รวมถึงเด็กติดผู้ต้องขังอาจมีพัฒนาการล่าช้า เนื่องจากสภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวย	ต่ำ	1. จัดสรรงบประมาณหรือรับบริจาคเพื่อจัดหาของใช้จำเป็นสำหรับสตรีให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้ต้องขังหญิง 2. จัดโปรแกรมดูแลโภชนาการและประสานโรงพยาบาลภายนอกเพื่อการฝากครรภ์ที่ได้มาตรฐาน 3. จัดพื้นที่มูมน้ำนมแม่และสถานรับเลี้ยงเด็กภายในเรือนจำ/ทัศนสถานที่สะอาด ปลอดภัย โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาการเด็กเข้าประเมินคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ 4. จัดให้มีระบบการตรวจรักษาด้วยการแพทย์ทางไกล (Telemedicine) สำหรับผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์ 5. จัดให้มีการอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำ (อสรจ.) เพื่อการดูแล ส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค และดูแลสุขภาพเบื้องต้น
สิทธิมนุษยชนกลุ่มผู้สูงอายุ		
6. สภาพแวดล้อมและโครงสร้างพื้นฐานของเรือนจำ/ทัศนสถาน อาจไม่เอื้อต่อความปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุ อาจเสี่ยงต่อการพลัดตกหกล้ม รวมถึงการเข้าถึงการดูแลรักษาโรคเรื้อรัง โรคเฉพาะทาง และการดูแลแบบประคับประคอง (Palliative Care) อาจทำได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ	ต่ำ	1. ปรับปรุงสภาพแวดล้อมและโครงสร้างพื้นฐานให้เหมาะสมตามหลักการ Universal Design เช่น ติดตั้งทางลาด/ราวจับ/พื้นกันลื่น และชักโครกแบบนั่งราบ 2. จัดระบบการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ (Geriatric Care) และมีอาสาสมัครผู้ต้องขังช่วยเหลือ/ดูแลผู้สูงอายุ 3. ประสานโรงพยาบาลแม่ข่ายในการวางระบบดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคอง (Palliative Care) 4. จัดอาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำ (อสรจ.) เพื่อดูแลสุขภาพเบื้องต้นและอำนวยความสะดวกให้กับกลุ่มผู้ต้องขังสูงอายุ

ประเด็นที่อาจละเมิดสิทธิมนุษยชน	ระดับความเสี่ยง	แนวทาง/มาตรการแก้ไขเยียวยาผลกระทบการละเมิดสิทธิมนุษยชน
สิทธิมนุษยชนกลุ่มผู้เสพยาเสพติด		
7. ผู้ต้องขังที่มีอาการติดยาเสพติด อาจประสบปัญหาอาการขาดยา (Withdrawal Symptoms) ในช่วงแรกรับ โดยไม่ได้รับการบำบัดทางการแพทย์ ที่ทันทั่วถึง และโปรแกรมการฟื้นฟู อาจไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาบุคคล	ต่ำ	<ol style="list-style-type: none"> มีระบบคัดกรองและประเมินภาวะถอนพิษยาในช่วงแรกรับ เพื่อให้ได้รับการบำบัดทางการแพทย์อย่างทันทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ จำแนกผู้ต้องขังกลุ่มผู้เสพยาเพื่อจัดเข้าสู่โปรแกรมชุมชนบำบัด (Therapeutic Community) หรือโปรแกรม (FAST Model) ที่เหมาะสมกับระดับความรุนแรงของแต่ละบุคคล
สิทธิมนุษยชนกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ+)		
8. ผู้ต้องขังกลุ่มความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ+) อาจเผชิญการถูกเลือกปฏิบัติ การบูลลี่ (Bullying) และการล่วงละเมิดทางเพศ รวมถึง ความเสี่ยงในการจัดแดนคุมขังและการถูกตรวจค้นร่างกายด้วยวิธีที่ไม่เหมาะสมกับเพศสภาพและขาดความเคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	ต่ำ	<ol style="list-style-type: none"> กำหนดแนวปฏิบัติ (SOPs) กลุ่มความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ+) โดยให้ความสำคัญต่อการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสอดคล้องกับเพศสภาพมากที่สุด จัดสรรพื้นที่หรือแดนคุมขังที่ปลอดภัยเพื่อป้องกันการถูกล่วงละเมิดทางเพศ การกลั่นแกล้ง และการถูกเลือกปฏิบัติ จัดอบรมสร้างความตระหนักรู้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเรื่องความอ่อนไหวทางเพศ (Gender Sensitivity)
สิทธิมนุษยชนกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียนและกลุ่มชาติพันธุ์		
9. อุปสรรคด้านภาษาอาจทำให้ผู้ต้องขังกลุ่มชาติพันธุ์ไม่เข้าใจกฎระเบียบของเรือนจำหรือสิทธิทางกฎหมายของตนเอง รวมถึงผู้ที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนอาจถูกตัดสิทธิในการรับสวัสดิการการรักษาพยาบาลขั้นพื้นฐานบางประการ	ต่ำ	<ol style="list-style-type: none"> จัดทำป้ายประกาศ กฎระเบียบ คู่มือ และเอกสารแจ้งสิทธิเป็นภาษาต่าง ๆ หรือใช้สัญลักษณ์รูปภาพเพื่อให้เข้าใจได้ง่าย จัดหาล่ามแปลภาษาหรือแต่งตั้งผู้ต้องขังที่สามารถสื่อสารได้สองภาษาขึ้นไปเป็นผู้ช่วยงาน ประสานหน่วยงานด้านสาธารณสุขเพื่อจัดหาแนวทางเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลสำหรับผู้ไม่มีสถานะทางทะเบียน
สิทธิมนุษยชนกลุ่มคนพิการ		
10. ขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมสำหรับคนพิการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เช่น ทางลาด ห้องน้ำสำหรับคนพิการ รวมถึงผู้ต้องขังที่พิการทางการได้ยินและการมองเห็นอาจพบปัญหาเรื่องการสื่อสาร และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ยาก	ต่ำ	<ol style="list-style-type: none"> ปรับปรุงอาคารสถานที่ให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ เช่น ทางลาด/ห้องน้ำสำหรับคนพิการ สนับสนุนการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านระบบเสียงประกาศ (สำหรับผู้พิการทางสายตา) และจัดให้มีล่ามภาษามือหรือป้ายอักษร (สำหรับผู้พิการทางการได้ยิน) ประสานหน่วยงานด้านพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำบัตรประจำตัวคนพิการให้ได้รับสิทธิสวัสดิการ จัดอาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำ (อสรจ.) เพื่อดูแลสุขภาพเบื้องต้นและอำนวยความสะดวกให้กับกลุ่มผู้ต้องขังคนพิการ
สิทธิมนุษยชนกลุ่มผู้ต้องหา ผู้ต้องขัง ผู้พ้นโทษ		
11. ปัญหาข้อจำกัดในพื้นที่และความแออัดในของเรือนจำ/ทัณฑสถาน ส่งผลกระทบต่อสุขอนามัยของผู้ต้องขัง	สูงมาก	1. ลดความแออัดของพื้นที่ โดยใช้พื้นที่เรือนจำชั่วคราว ทัณฑสถานเปิด และเรือนจำโครงสร้างเบา รวมทั้งการขยายกำแพงเรือนจำเพื่อเพิ่มพื้นที่การคุมขัง

ประเด็นที่อาจละเมิดสิทธิมนุษยชน	ระดับความเสี่ยง	แนวทาง/มาตรการแก้ไขเยียวยาผลกระทบการละเมิดสิทธิมนุษยชน
การแพร่ระบาดของโรคระบาด ปัญหาการถูกละเลยด้านการแพทย์ นอกจากนี้ผู้พันโทษมักเผชิญกับการถูกตีตราจากสังคม (Stigma) และการถูกปฏิเสธการจ้างงานเมื่อถูกตรวจสอบพบประวัติอาชญากรรม		2. ลดการแพร่ระบาดของโรคระบาดและโรคติดต่อโดยจัดให้มีห้องกักโรคและการใช้ระบบการตรวจรักษาด้วยการแพทย์ทางไกล (Telemedicine) 3. จัดทำโครงการศูนย์ราชทัณฑ์ช่วยเหลือสังคม ประจำเขต 1 - 10 สำหรับการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคม (Corporate Social Responsibility) หรือ CSR โดยนำผู้ต้องขังออกไปบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์ให้กับสังคมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อชดเชยสิ่งที่ทำผิดพลาดในอดีตและเป็นการลดการตีตราของสังคมต่อผู้ต้องขัง 4. ส่งเสริมมาตรการทางเลือกแทนการจำคุก เช่น การพักการลงโทษ/การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (EM) เพื่อลดความแออัดในเรือนจำ 5. สนับสนุนภารกิจศูนย์ประสานงานและส่งเสริมการมีงานทำ (CARE) เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยและติดตามหลังพ้นโทษ 6. สร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือ (MOU) กับภาคเอกชน ภาครัฐกิจและผู้ประกอบการในการจ้างงานผู้พ้นโทษ 7. รณรงค์ลดการตีตราผู้พ้นโทษจากสังคม
สิทธิมนุษยชนกลุ่มผู้ป่วยเอดส์ ผู้ที่อยู่ร่วมกับเชื้อ HIV และผู้ป่วยจิตเวช		
12. ความเสี่ยงในการถูกเปิดเผยข้อมูลทางการแพทย์ การได้รับยาต้านไวรัส (ARV) และยารักษาอาการจิตเวชไม่ต่อเนื่อง รวมถึงความเสี่ยงในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่มีแนวโน้มทำร้ายตนเองหรือฆ่าตัวตายในเรือนจำ	ปานกลาง	1. กำหนดมาตรการรักษาความลับทางการแพทย์อย่างเคร่งครัดและมีประสิทธิภาพ ห้ามมิให้เปิดเผยข้อมูลเว้นแต่เพื่อประโยชน์ในการรักษา 2. นำระบบแพทย์ทางไกล (Telemedicine/ Telepsychiatry) มาใช้เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับยาต้านไวรัส (ARV) และยาจิตเวชอย่างต่อเนื่อง 3. จัดอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและผู้ต้องขังอาสาสมัครในการเฝ้าระวังผู้ป่วยจิตเวชและผู้ที่มีความเสี่ยงทำร้ายตนเอง

7. ติดตามและทบทวนผลการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน

ประเด็นที่อาจละเมิดสิทธิมนุษยชน	กำหนดการติดตามและรายงานผล	ผู้รับผิดชอบ
สิทธิมนุษยชนด้านการเมืองการปกครอง		
1. ผู้ต้องขังที่ยังอยู่ระหว่างการพิจารณาคดีอาจสูญเสียสิทธิในการเลือกตั้งหรือการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยไม่จำเป็น นอกจากนี้ผู้ต้องขังอาจมีข้อจำกัดในการใช้สิทธิร้องเรียนสภาพความเป็นอยู่หรือการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมต่อองค์กรอิสระภายนอก	ตุลาคม 2569	คณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนของกรมราชทัณฑ์
สิทธิมนุษยชนด้านกระบวนการยุติธรรม		
2. ผู้ต้องขังอาจขาดโอกาสในการเข้าถึงทนายความอย่างเป็นทางการและเพียงพอ	ตุลาคม 2569	คณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนของกรมราชทัณฑ์

ประเด็นที่อาจละเมิดสิทธิมนุษยชน	กำหนดการติดตามและรายงานผล	ผู้รับผิดชอบ
ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิการขอประกันตัว สิทธิการขอพระราชทานอภัยโทษ หรือหลักเกณฑ์การพักการลงโทษ รวมถึงอาจไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารความคืบหน้าของคดีตนเองอย่างครบถ้วน		
สิทธิมนุษยชนด้านการศึกษา		
3. ผู้ต้องขังอาจไม่สามารถเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือการฝึกวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบันได้อย่างเท่าเทียมและทั่วถึง ซึ่งส่งผลกระทบต่อทักษะการนำไปประกอบอาชีพหลังพ้นโทษ	ตุลาคม 2569	คณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนของกรมราชทัณฑ์
สิทธิมนุษยชนกลุ่มผู้เสียหายและเหยื่อของกระบวนการยุติธรรม		
4. ผู้ต้องขังที่ตกเป็นเหยื่อของการใช้ความรุนแรง การทำร้ายร่างกาย หรือการข่มขู่ทั้งจากเจ้าหน้าที่หรือจากผู้ต้องขังด้วยกันเอง อาจไม่กล้าเข้าสู่กระบวนการร้องเรียน เนื่องจากเกรงกลัวความไม่ปลอดภัยและขาดมาตรการคุ้มครองพยานที่รัดกุมภายในเรือนจำ	ตุลาคม 2569	คณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนของกรมราชทัณฑ์
สิทธิมนุษยชนกลุ่มเด็กและสตรี		
5. ผู้ต้องขังหญิงอาจขาดแคลนของใช้จำเป็นสำหรับสตรี (เช่น ผ้าอนามัย) ผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์อาจไม่ได้รับการดูแลด้านโภชนาการและการฝากครรภ์ที่เหมาะสม รวมถึงเด็กติดผู้ต้องขัง อาจมีพัฒนาการล่าช้าเนื่องจากสภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวย	ตุลาคม 2569	คณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนของกรมราชทัณฑ์
สิทธิมนุษยชนกลุ่มผู้สูงอายุ		
6. สภาพแวดล้อมและโครงสร้างพื้นฐานของเรือนจำอาจไม่ปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุ (เสี่ยงต่อการพลัดตกหกล้ม) รวมถึงการเข้าถึงการดูแลรักษาโรคเรื้อรังโรคเฉพาะทาง และการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคอง (Palliative Care) อาจทำได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ	ตุลาคม 2569	คณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนของกรมราชทัณฑ์
สิทธิมนุษยชนกลุ่มผู้เสพยาเสพติด		
7. ผู้ต้องขังที่มีอาการติดยาเสพติดอาจประสบปัญหากลุ่มอาการขาดยา (Withdrawal Symptoms) เมื่อแรกรับโดยไม่ได้รับการบำบัดทางการแพทย์ที่ทันทั่วถึง และโปรแกรมการฟื้นฟูอาจไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหารายบุคคล	ตุลาคม 2569	คณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนของกรมราชทัณฑ์
สิทธิมนุษยชนกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ+)		
8. ผู้ต้องขังกลุ่มความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ+) อาจเผชิญการถูกเลือกปฏิบัติ	ตุลาคม 2569	คณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนของกรมราชทัณฑ์

ประเด็นที่อาจจะเมิดสิทธิมนุษยชน	กำหนดการติดตามและรายงานผล	ผู้รับผิดชอบ
การบูลลี่ (Bullying) และการล่วงละเมิดทางเพศ รวมถึงความเสี่ยงในการจัดแดนคุมขังและการถูกตรวจค้นร่างกายด้วยวิธีที่ไม่สอดคล้องกับเพศสภาพและขาดความเคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์		
สิทธิมนุษยชนกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียนและกลุ่มชาติพันธุ์		
9. อุปสรรคด้านภาษาอาจทำให้ผู้ต้องขังกลุ่มชาติพันธุ์ไม่เข้าใจกฎระเบียบของเรือนจำหรือสิทธิทางกฎหมายของตนเอง รวมถึงผู้ที่ไม่ได้มีสถานะทางทะเบียนอาจถูกตัดสิทธิในการรับสวัสดิการการรักษาพยาบาลขั้นพื้นฐานบางประการ	ตุลาคม 2569	คณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนของกรมราชทัณฑ์
สิทธิมนุษยชนกลุ่มคนพิการ		
10. ขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมสำหรับคนพิการในเรือนจำ (เช่น ทางลาด ห้องน้ำคนพิการ) และผู้ต้องขังที่พิการทางการได้ยินหรือการมองเห็นอาจเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการสื่อสารได้อย่างยากลำบาก	ตุลาคม 2569	คณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนของกรมราชทัณฑ์
สิทธิมนุษยชนกลุ่มผู้ต้องหา ผู้ต้องขัง ผู้พ้นโทษ		
11. ปัญหาความแออัดในเรือนจำส่งผลกระทบต่อสุขอนามัยของผู้ต้องขังและการแพร่ระบาดของโรค	ตุลาคม 2569	คณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนของกรมราชทัณฑ์
สิทธิมนุษยชนกลุ่มผู้ป่วยเอดส์ ผู้ที่อยู่ร่วมกับเชื้อ HIV และผู้ป่วยจิตเวช		
12. ความเสี่ยงในการถูกเปิดเผยข้อมูลทางการแพทย์ การได้รับยาต้านไวรัส (ARV) และยารักษาอาการจิตเวชไม่ต่อเนื่อง รวมถึง ความเสี่ยงในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่มีแนวโน้มทำร้ายตนเองหรือฆ่าตัวตายในเรือนจำ/ทัณฑสถาน	ตุลาคม 2569	คณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนของกรมราชทัณฑ์

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม

77 ถนนนนทบุรี ตำบลสวนใหญ่ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี 11000

โทร. 0 2525 2628